

AZ INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM

SZKA_210_45

A modul szerzője:
Bányai László

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

10. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Az információ hatalom					
A	A tanár felírja a táblára a fenti címet, és megkérdezi a diákokat, hogy ki az, aki egyetért a mondat- tal, és miért. Az osztály röviden megbeszéli, hogy milyen jelentősége van a mai világban az információnak. 5 perc	A téma jelentőségének indoklása Logikus gondolkodás Szóbeli kommunikáció	Frontális munka – irányított beszélgetés		Tábla, kréta
I/b Az információs társadalom					
A	A diákok sorban hozzá kapcsolnak egy-egy fogalmat az információs társadalom kifejezéshez, amiket a tanár vagy egy diák valamilyen gondolati hálóba szervezve jegyez a táblán. Ezután közösen megpróbálják behatárolni, hogy időben mikortól kezdve beszélhetünk információs társadalomról, és vajon a világ mely részére terjed ki. 10 perc	Gondolati háló készítése a foglalkozáshoz Összefüggéslátás Asszociációs képesség Rugalmasság	Frontális munka – szóforgó		Tábla, kréta Fali világtérkép

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Az információ modern csatornái					
A	Minden tanuló húz egy kártyát (D1), és az azonos kártyájú diákok csoportot alkotnak. Közösen megpróbálják definiálni azt a fogalmat, ami a kártyájukon szerepel. A szóvivők ismertetik a mondataikat. A többiek pedig szükség szerint kiegészítik, tovább formálják azokat. 5 perc	Csoportalakítás és a téma alapfogalmainak tisztázása Szabálykövetés Általánosítás Együtműködés	Egész csoportos gyakorlat – csoportalakítás Csoportmunka – definícióalkotás	D1 (Csoportkártyák)	
II/b Az információs társadalom eszköztára					
A	A csoportok összegyűjtik a saját területükhöz valamilyen módon kapcsolódó technikai eszközök (hardver és szoftver elemek) neveit, és leírják ezeket egy-egy csomagolópapírra. Az elkészülő posztereket kiteszik a falra, és mindenki megnézi a többiek munkáját. Aki úgy érzi, hogy ki tudja egészíteni valamivel a listákat, ráírja azt a lapra. 10 perc	Az önálló kutatási feladat tartalmi előkészítése Rugalmasság Összefüggéslátás Együtműködés	Csoportmunka – kerekasztal Egész csoportos gyakorlat – tárlatlátogatás és egymás munkájának kiegészítése	Csomagolópapírok Vastag filctollak Ragasztógyurma	
II/c Előnyök és hátrányok					
A	A D2 feladatlap segítségével minden csoport összegyűjti, hogy milyen előnyei és milyen esetleges kedvezőtlen, kevésbé jó vonásai vannak az információs társadalom általuk vizsgált részterületének. A szóvivők ismertetik a csoportok gondolatait. 10 perc	Ugyanannak a jelenségnek két oldalról való megvizsgálása Nézőpontváltás Rendszerlátás	Csoportmunka – kerekasztal	D2 (Feladatlap)	P1 (Gondolatok)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Házi feladat					
A	Házi feladatként arról a témáról készítenek a diákok egy-egy sokféle szempontot megjelenítő posztert, amellyel eddig foglalkoztak. Segítségként megkapják az eszköztárat áttekintő, korábban készített listát, és elvihetik a kitöltött D2 feladatlapjukat is. Az óra hátra levő részében megbeszélik, hogy milyen módon fognak majd együtt dolgozni. 5 perc	Az önálló munka megtervezése és előkészítése Tervezőképesség Feladattudat Feladatvállalás Együttműködés	Csoportmunka – kerekasztal	A korábban készült eszközlísták és a kitöltött feladatlapok	
II/e Önálló kutatómunka					
A	Mind a négy csoport elkészíti a saját poszterét a maguk által meghatározott munkarend szerint. 45 perc	Önálló alkotómunka Együttműködés	Csoportmunka – poszterkészítés		
II/f Csoportbemutatók					
A	A posztereket felteszik a falra, és az alkotók rövid előadást tartanak a témájukról úgy, hogy a csoport 2-3 tagja szólal meg. A diákok – mindig az előadásban utánuk következő csoport munkájáról – hogy mi az, ami a legjobban tetszett benne. Most azok beszélnek, akik nem szólaltak meg az előadásokban. 25 perc	Az önálló munkák bemutatása, illetve megtekintése Érdeklődés Előadókészség Véleményalkotás	Egész csoportos gyakorlat – bemutató és értékelés	A csoportok által készített poszterek	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Wifi					
A	A tanár megkérdezi a diákokat, hogy ki tudja, mi az a „Wifi”. Az elhangzó különböző elemekből összerakják a fogalom jelentését. Ezután minden csoport megkapja a D3 melléklet kártyáit, amelyek a Wifi lehetséges felhasználási formáit mutatják be. Azt kell eldönteniük, hogy szerintük Magyarországon melyik felhasználási forma fog elterjedni, és miért. A szóvivők ismertetik a csoport véleményét, és a tagok mindegyike hozzáfűz egy-egy indoklást is. 15 perc	Egy ma még nyitott fejlődési lehetőség várható irányainak mérlegelése Rendszerlátás Prognosztizáló képesség Véleményalkotás Szóbeli kommunikáció	Csoportmunka – kerekasztal	D3 (Kártyák)	
III/b Így dolgoztunk együtt					
A	A csoportokon belül mindenki elmondja, hogy érezte magát a munka során, mennyire volt elégedett saját teljesítményével, illetve az együttműködés egészével. 5 perc	Visszatekintés az elvégzett munkára Önkritika Önkifejezés	Csoportmunka – a közös tevékenység értékelése		

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1 Gondolatok

a) e-learning

Pozitívumok:

- A tananyagok és alternatív tananyagok köre óriási mértékben bővül, és akár azonnal elérhető.
- A tananyagok formája és tartalma szerint már nemcsak könyv, hanem multimédiás eszköz (szöveg, kép, film és hanganyagok).
- Interaktivitás: a feladataimat kijavítja, a tesztek eredménye azonnal látható, megjeleníti a hibákat, kijelöli a továbbhaladási irányt, tanári útmutatást ad stb.
- Olyan előadóktól hallgathatok meg előadásokat, akik az adott területen a legjobbak, híresek stb.
- A tanulás menete teljesen egyénre szabott. Bármilyen ütemben, saját képességeim szerint ismétlek, vagy haladok előre.
- Otthon, kényelmes körülmények között lehet tanulni. Csoportmunkára is lehetőség van, még akkor is, ha egyedül vagyok a szobában.
- Intenzíven bekapcsolja a vérkeringésbe a kisebb falvakat, községeket.
- A Világ bármely főiskolájába lehet járni az Interneten keresztül.

Hátrányok:

- Sokkal nagyobb önkontrollt, önfegyelmet igényel
- Idővel lehetőséget ad „elkalandozásra” ellustulásra.
- Kiküti a mozgást (nincs tornaóra)

- Nem helyettesítheti a gyakorlati foglalkozásokat, labormunkát stb.
- Számítógép-függővé tehet.
- Erősen függ a technikától, ezért a kapcsolat sérülékeny (pl. vírusfertőzés stb.)
- Követni kell a technikai fejlődést, nem olcsó eszközökkel (webkamera, mikrofon, egyre nagyobb teljesítményű számítógép stb.)
- A számonkérések, vizsgák alkalmával nagyobb a csalási lehetőség.

b) telekommunikáció

Pozitívumok:

- A hírek, információk útja térben és időben lerövidül.
- A reagálási lehetőség felgyorsul, illetve megteremtődik.
- Egymástól fizikailag távoli szereplők kommunikációképesek lesznek egymással.
- Nagy tömegeket lehet befolyásolni, informálni.
- Kiterjeszti a kultúra lehetőségeit.
- Sokaknak nyílik lehetősége az aktív beleszólásra.

Hátrányok:

- Nagy tömegeket lehet hatásosan félrevezetni, akár rossz célokért mozgósítani.
- Megnő a valótlanosságok, ferdítések aránya, lehetősége.
- Függővé tesz.
- Más egészséges igényektől vonja el a forrásainkat (erdei kirándulás helyett ülünk egy levegőtlen szobában, bámuljuk a tv-t és mobiltelefonálunk).

- Erősíti a globális folyamatokat, amelyek károsan hatnak a népek saját kultúrájára.
- Növeli a társadalmi különbségeket a szegény és gazdag országok, csoportok vagy személyek között.
- Növekszik annak a veszélye, hogy egyes társadalmi rétegek lemaradnak. pl. idősek.
- Eláraszt minket kellemetlen, fölösleges információval.

c) távmunka

Pozitívumok:

- Otthoni munkavégzést tesz lehetővé, ami kényelmes és olcsó (közlekedés, ruházkodás, étkezés stb.).
- Épülettakarékos, vagyis kevesebb irodát, ingatlant kell építeni, fenntartani.
- Környezetkímélő a kevesebb ingázás (közlekedés) miatt.
- Bekapcsolja a munka világába azokat, akiknek csak így van lehetőségük dolgozni (fogytékkal élők, betegek stb.).
- Támogatja a részmunkaidőt.
- Csökkenti a stresszt és a konfliktusok számát.
- Áthidalja a távolságokat (egy kis magyar vidéki faluból is lehet egy másik földrésről távmunkában feladatot vállalni).

Hátrányok:

- Nehezíti az ellenőrzést.
- Egyedül dolgozni nem mindig hatékony.
- Nem könnyen lehet ellesni a tapasztaltabbaktól a szakmai fogásokat.
- Nagyobb önfegyelmet, akaraterőt kíván.
- A globális piacon a munkaadók jobban le tudják nyomni a béreket.
- Bizonyos lehetőségeket ad a csalásnak (a munkaadó hirtelen felszívódik a virtuális térben).

d) internetes közösségek

Ez csak attól függ, hogy kik mire hozzák létre, illetve használják.

P2 Háttér-információ

Wi-Fi (WiFi, Wifi vagy wifi), a vezeték nélküli mikrohullámú kommunikációt megvalósító szabvány népszerűsítő neve.

Irodákban, nyilvános helyeken (repülőtér, étterem, hotel stb.) megvalósított vezeték nélküli helyi hálózat, aminek segítségével a látogatók saját számítógépükkel kapcsolódhatnak a világhálóra.

Kialakítása a következő módokon történhet:

- Publikus, nyílt hálózat: bármely wi-fi routerrel kialakítható, az így létrehozott hálózathoz bárki csatlakozhat, mindenféle korlátozás nélkül.
- Privát hálózat: a hálózat saját felhasználásra lett kialakítva, melyet egy titkos jelszó véd, így ahhoz csak a jelszó ismeretében lehet csatlakozni.
- Publikus, zárt hálózat: egy speciális szoftver gondoskodik arról, hogy a hálózatot csak egy kód ismeretében, korlátozott ideig lehessen használni. Ezt a formát rendszerint éttermek, kávézók használják, ahol az internet elérés fogyasztáshoz van kötve.
- Kereskedelmi HotSpot szolgáltatás: a vezeték nélküli hálózat csak díjfizetés ellenében, korlátozott ideig használható.

Forrás: Wikipédia